

3. A második kötet 15 **tanulmánya** tematikailag jóval változatosabb képet mutat. – Elméleti témájú írások: Ž. DVOŘÁKOVÁ az irodalmi névadás kutatásának történetét mutatja be (447–52), illetve az *irodalmi név* terminussal kapcsolatos kérdéseket járja körül (453–65). L. GARANČOVSKÁ a márkanévek keletkezésének motivációs modelljeit mutatja be (470–96). L. OLIVOVÁ–NEZBEDOVÁ kiegészítést közöl V. ŠMLAUER korábbi, a mikrotoponimák rendszerét bemutató munkájához (515–6). MARTIN OLOŠTIAK a lexikai motivációval kapcsolatos névtani kérdéseket tárgyalja (517–30). – Személynevek: a papradi nem hivatalos jelenkori személynévhasználat egy aspektusát vizsgálja M. KAZÍK (504–14), P. ROŽMBERSKÝ pedig a német eredetű cseh beceneveket mutatja be (542–6). – Egyéb: Z. ABRAMOWICZ tollából egy angol nyelvű tanulmányt olvashatunk az utcanévek változásairól Északkelet-Lengyelországban (417–28). J. DAVID tanulmánya a *Baťa* családnévre visszavezethető helyneveket ismerteti (429–36), míg R. DITTMANN a helynevek régi bibliafordításokban betöltött szerepéről ír (437–46). Ž. DVOŘÁKOVÁ a *Ždánidla* hegycsúcs nevének értelmezési lehetőségeit tekinti át tanulmányában (466–9). L. KALOUSKOVÁ a prágai cseh és német utcanéveket veti össze (497–509), J. PANÁČEK pedig az 1946–1991 közti, Ralsko területén megtalálható falneveket vizsgálja (531–41).

Szakdolgozatokból és szemináriumi munkákból. – M. LUŽICKÁ hegynevekkel foglalkozik Džban, Křivoklátská vrchovina és Hořovická pahorkatina területéről (573–80), M. WIŚNIEWKI Amerika cseh elnevezéseit vizsgálja a 16. századtól (597–605). Két tanulmány a személyneveket választotta témájául: Z. ONDRÁŠOVÁ, P. ŠRUBAŘOVÁ és J. DAVID a cseh személynévrendszer változásainak tendenciáiról (581–91), L. VAŠKOVÁ pedig a jégkorongozók ragadványneveiről ír (591–6).

Recenziók. – Az egy-egy cseh és német mű ismertetése mellett két magyar névtani kiadvány ismertetését is olvashatjuk: Farkas–F. Lánicz szerk. „Régi magyar családnevek névvégmutató szótára XIV–XVII. század”, Farkas–István szerk. „A családnév-változtatások történeti időben, térben, társadalomban” (606–15).

Krónika. – M. NOVÁKOVÁ a 2010-ben elhunyt Lumír Klimeš munkásságát méltatja, M. MAJTÁN pedig Vincent Blanárt köszönti 90. születésnapja alkalmából (616–20).

Figyelő. – A Figyelő első felében névtani híreket és rövid ismertetéseket olvashatunk, a kötet zárásaként pedig E. NOVOTNÁ a GEOBIBLINE adatbázist mutatja be (621–8).

KLEIN LAURA

ONOMASTICA 54. (2010)

Főszerkesztő: ALEKSANDRA CIEŚLIKOWA
Komitet Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk,
Instytut Języka Polskiego PAN, Krakow. 354 lap

1. A Lengyel Tudományos Akadémia Krakkóban megjelenő névtani folyóiratának 2010-es száma az 1979-ben elhunyt Witold Taszyckinek állít emléket bevezetőjében. A kötet 15 tanulmányt, valamint 20 ismertetőt tartalmaz.

2. Az említett 15 cikk változatos témákat dolgoz föl. – **Személynévi témájú írások.** – MARIUSZ RUTKOWSKI a tulajdonnevek konnotációs értékével foglalkozik (25–34) metaforikus, metonimikus használatukat vizsgálva. DANUTA MAKOWSKA tanulmányának (35–50) már a címe is figyelemfelkeltő: „Lopott Kossakokról és szétszedett Sztálinokról”. A címben is említett példákon keresztül a köznevesülés lengyel nyelvi jellemzőit mutatja be; például azt, hogy e jelenség a nyelvtani nem változásával is együtt jár. ELIZA PIECIUL-KARMIŃSKA a Grimm testvérek „Rumpelstilzchen” című meséjének lengyelre fordítása kapcsán a személynevek lengyelesítését mutatja be (51–65). EWA SIATKOWSKA röviden kísérletet tesz egy hely- és személynévként egyaránt előforduló tulajdonnév (*Przyłubie*) eredetének tisztázására (65–71). EDWARD BREZA cikkében (139–78) négy csoportra osztja a Szűzanyával összefüggésbe hozható személyneveket: a) Lengyelországban megtalálhatóak; b) Lengyelországban nem, de Spanyolországban és Portugáliában fellelhetők; c) személynévként ritkán szolgáló attribútumok és ünnepek; d) eredetileg nem Szűz Máriához kapcsolódók. BOŻENA HRYNKIEWICZ-ADAMSKICH orosz nyelvű tanulmányában (179–216) Észak-Ruténia 15–16. századi személynévadását mutatja be a Solovetsky kolostor regisztere alapján, különös tekintettel a ragadványnevekre. BARBARA MOTYLEWICZ névalkotási kérdésekről értekezik a délkeleti lengyel területek névanyaga alapján (217–26), ott ugyanis több kultúra, így a keleti és a nyugati egyház hatása egyaránt érvényesült a 16–18. században. ANETA PAŁKA a bydlini Szent Margit-plébánia 1666–1821 közötti lakóinak vezetékneveit vizsgálja és rendszerezi (227–41), különös tekintettel a helyi, népi eredetűekre, illetve az ismeretlen eredetűekre. JOANNA HRYNIEWSKA a lengyel nevek kínaira történő fordításáról ír internetes példákából összeállított korpusza alapján (243–59).

Helynévi témájú cikkek. – A hatodik, terjedelmesebb, orosz nyelven íródott tanulmány (73–108) a 14–17. századi orosz kézírásos emlékekben található *-ov/-ev* képzős helynevek személynévi eredetét és történetét mutatja be. MARIA BIOLIK Mazúria 1945 utáni területelnevezési tendenciáiról értekezik (109–20). AGNIESZKA JURCZYŃSKA-KLOSOK a Lengyel-Kárpátok egyik területének, Gorcénak a névadását vizsgálja, különös tekintettel a kulturális hatásokra (121–38).

Egyéb nevekkal kapcsolatos cikkek. – ADAM SIWIEC írásában (9–24) a névadás és a kommunikáció közötti kapcsolatról ír egy mesterséges elnevezési folyamat bemutatásán keresztül. DANUTA LOPERTOWSKA egy hosszabb írást szentel (261–91) Kielce 21. századi intézménynév-adási szokásainak a városban található cégek neveit véve forrásául. ANETA KOŁODZIEJCZYK-TRAWIŃSKA tanulmánya (293–308) egy lengyel F-16-os vadászgép elnevezésére kiírt pályázat tanulságait mutatja be.

3. A kötet névtannal kapcsolatos monográfiáknak, külföldi periodikáknak (köztük a Névtani Értesítő 2008-as számának; 347–9) és szótáraknak az ismertetésével (309–50), valamint konferenciákról szóló beszámolókkal (351–4) zárul.

SZ. TÓTH LÁSZLÓ